

Za vyšší kvalitu zabezpečování bojové a mobilizační pohotovosti

„Zdokonalování bojové pohotovosti je nepřetržitý proces. Každé, i ty nejlepší výsledky, je třeba považovat za základnu, za odrazový můstek k dosažení ještě vyšších ukazatelů. To co je dnes považováno za úspěch, nemůže nás už zítřka uspokojit.“

Tato hluboce pravdivá slova vyslovil ministr obrany SSSR maršál Sovětského svazu A. A. Grečko na celoarmádní konferenci tajemníků stranických organizací.

Z toho vycházelo velení našeho svazu při rozhodnutí na závěr výcvikového roku zorganizovat poradu k zevšeobecnění zkušeností v zabezpečování bojové pohotovosti, s cílem vyhodnotit zkušenosti získané v průběhu výcvikového roku a ujednotit úkoly a metodu jejich plnění k dalšímu prohloubení a zkvalitnění přípravy velitelů, štábů, politických orgánů a organizací a všech vykonavatelů v této oblasti naší činnosti.

Úkol připravit a uskutečnit tuto poradu byl pro organizátory složitý a náročný. Nemohli využít dřívějších zkušeností, protože šlo o první akci tohoto druhu.

Oblast bojové a mobilizační pohotovosti je velmi rozsáhlá a různorodá činnost, kterou zabezpečují a plní všechny stupně velení. Bylo proto třeba velmi uvážene vybírat oblasti a otázky k zevšeobecnění a v souladu s tím rozhodnout, kdo může dobré zkušenosti zevšeobecnovat a v jakém rozsahu, koho na poradu pozvat, kdy ji uskutečnit, v jakém časovém trvání, jakou formu volit a kromě toho vyřešit ještě řadu dalších konkrétních otázek při zpracování plánu přípravy i při vlastní přípravě.

Prvním předpokladem úspěšnosti podobného zaměstnání je dokonalá znalost nejen dokumentů vydaných a zpracovaných v této oblasti na všech stupních, počínaje základní směrnici, ale zejména znalost konkrétní situace v jednotlivých svazcích, útvech a zařízeních.

Při přípravě porady využili jsme poznatků našeho štábu i podřízených štábů, které jsme získali při všech kontrolách, nácvičích a prověrkách. Po podrobném studiu a rozboru zápisů a jejich vzájemné konfrontaci jsme přijali závěr uskutečnit poradou a zevšeobecnění zkušeností ve čtyřech základních oblastech, a to v oblasti

- velení;
- mobilizačních pracovišť;
- technického zabezpečení;
- týlového zabezpečení.

Tento rozsah předpokládal, že do přípravy se zapojí řada složek štábu. Není v silách ani možnostech jednoho oddělení podobnou poradou bez pomoci a úzké součinnosti ostatních zainteresovaných složek připravit a uskutečnit.

Náčelníci jednotlivých složek našeho štábu velmi zodpovědně a iniciativně přistoupili k plnění úkolu a úzkou spoluprací s náčelníkem operačního oddělení vytvářeli podmínky a předpoklady jak organizační, tak i materiální k tomu, abychom ve stanovených oblastech mohli ukázat a zevšeobecnit maximum poznatků a dobrých zkušeností.

V jednotlivých oblastech jsme se rozhodli zaměřit pozornost na tyto základní otázky:

V oblasti velení

— otázky bojového rozdělení, a to jak jeho praktického řešení, tak i dokumentačního zabezpečení;

— problematiku dozorčích orgánů všech stupňů, jejich výběr, přípravu do služby s důrazem na otázky bojové pohotovosti, na pomůcky a dokumentaci pro výkon jejich povinností při uvádění do bojové pohotovosti, vybavení jejich pracovišť jak po stránce stavebně ubytovací, tak i technické;

— operační skupiny s důrazem na jejich složení, rozdělení úkolů, vybavenost pracovišť, pomůcky pro jejich činnost, vzájemnou návaznost na nadřízené a podřízené stupně a vzájemnou informovanost;

— socialistické soutěžení v oblasti bojové a mobilizační pohotovosti. Vzhledem k tomu, že v průběhu výcvikového roku socialistickou soutěž bojové útvary prakticky organizovaly, šlo hlavně o předání zkušeností, získané při jejím rozvíjení, zabezpečování a vyhodnocování. Šlo i o to ověřit si, zda kritéria byla zvolena správně a jak by bylo možné socialistickou soutěž v oblasti bojové a mobilizační pohotovosti rozšířit a dále organizovat.

V oblasti mobilizačních pracovišť

Jsme věnovali pozornost všem mobilizačním pracovištím. Zaměřili jsme se na to, jak jednotlivá pracoviště zabezpečit osobami a technikou, aby se mohla ve stanovených normách rozvinout a organizovat práci se stanovenými kapacitami. Velkou pozornost jsme věnovali otázkám organizace práce každého pracoviště, jak rozdělit jednotlivé vykonavatele, jaké pomůcky a dokumenty mít pro zabezpečení plynulého a správného plnění úkolů;

V oblasti technického zabezpečení

— objasnění důležitosti dozorčího parku a jeho pomocníků jak při výjezdu techniky určené do 1. koloběhu ve stanovené časové normě, tak i při organizaci dalších prací v parku při dekonzervaci krátkodobě i dlouhodobě uložené techniky, podobně jako u ostatních dozorčích. Šlo i o vybavení jeho pracoviště a o dokumentaci, kterou k výkonu své funkce jak k zabezpečení mírového života, tak zejména pro činnost při uvádění do bojové pohotovosti a v jejím průběhu nezbytně potřebuje, a jak by měla tato být zpracována. V neposlední řadě šlo o to ukázat možnou metodiku jeho práce;

— zabezpečení technické pomoci s ohledem na její organizaci, složení skupin v našich podmínkách, jejich materiální vybavení a organizaci práce;

— plán vývozu techniky, kde byl řešen postup při jeho zpracování, forma tohoto plánu a jeho reálnost;

— součástí této oblasti byla i otázka ukládání a organizace vývozu technického materiálu s využitím všech prostředků paletizace a mechanizace.

V oblasti týlového zabezpečení

— paletizace týlového materiálu, ukázat na možné způsoby využití jednotlivých druhů palet, výhody paletizace při skladování a zejména nakládání a vývozu materiálu s vyčíslením úspory lidí a času;

— mechanizační prostředky, jejich možné a vhodné použití, nezbytnost jejich využívání, chceme-li zkracovat časové normy;

— plán vývozu materiálu, jak postupovat při jeho zpracování, jakou formu plánu volit a jaká opatření organizační a praktická přijmout při jeho realizaci;

— problematika bojové a mobilizační pohotovosti u týlových zařízení s důrazem na zvláštnosti při zpracování „Plánu uvádění do bojové a mobilizační pohotovosti“ a konkrétní zabezpečování jednotlivých úkolů vzhledem k jejich specifice dané personálním obsazením i celkovými úkoly při uvádění do bojové a mobilizační pohotovosti.

Pokud se týká formy porady, rozhodli jsme se uskutečnit ji v jednom dni ve dvou částech.

V první části v trvání $\frac{2}{3}$ celkové doby vyhrazené pro poradou organizovat výměnu zkušeností formou přednesení předem zadaných diskusních příspěvků a ve zbývajícím $\frac{1}{3}$ času organizovat ke stanoveným oblastem na čtyřech místech ukázkou dokumentace, pomůcek a technických zařízení, které jsou zpracovány, vyhotoveny a běžně jsou u našich útvarů a zařízení při zabezpečování bojové a mobilizační pohotovosti používány.

V žádném případě nebyla pro tyto účely zpracována zvláštní dokumentace a pomůcky, ale ukázali jsme to nejlepší, co lidé iniciativou a aktivitou vytvořili. Tento způsob jsme volili záměrně, aby účastníci věděli, co a jak mohou v konkrétních podmínkách útvarů a zařízení zpracovat a jaké úrovně grafické dokumentace a technických pomůcek a co do účelnosti mohou dosáhnout.

Široký okruh projednávaných otázek vyžadoval zapojit do přípravy porady k výměně zkušeností i podřízné stupně velení do útvaru a jednotlivých speciálních zařízení v to. Využili jsme proto poznatků získaných v průběhu roku

a znalostí konkrétního stavu u nich a vybrali jsme ty, které v jednotlivých oblastech dosáhly nejlepších výsledků. Ihned po zpracování a schválení „Plánu přípravy“ jsme vybraným útvarům a zařízením poslali výpisy z tohoto plánu, kde jsme stanovili:

- téma diskuse;
- co mají dodat na fotografiích, náčrtech či schématech;
- které zpracované dokumenty předloží;
- jaké pomůcky a zařízení používané u útvaru a zařízení prakticky předvedou.

Současně jsme nařídili, do kdy jednotlivé materiály dodat, jak připravit fotografickou dokumentaci, jaká opatření přijmout s ohledem na dodržení zásad utajení, kdo se porady zúčastní a další nezbytná organizační opatření a údaje.

Pokud se týče diskuse, zadali jsme témata předem. Určili jsme si je již při zpracování plánu přípravy porady. Vycházeli jsme při tom z obsahových otázek stanovených oblastí.

Stanovili jsme celkem 16 témat.

- Bojové rozdělení, jeho místo v zabezpečování bojové pohotovosti. Způsob řešení, jeho realita a konkrétnost. Používaná dokumentace.

- Dozorčí orgány jako jeden z článků velení a řízení. Způsob jejich výběru a přípravy pro výkon služby. Dokumentace a pomůcky k zabezpečení činnosti při uvádění do bojové a mobilizační pohotovosti.

- Operační skupiny, jejich úkol v podmínkách rámcových útvarů. Způsob a metodika práce. Zabezpečení toku informací. Materiální zabezpečení jejich činnosti včetně pomůcek a dokumentace.

- Zabezpečení velení a jeho organizace při narůstání bojové pohotovosti. Možnosti využití prostředků velení a spojení.

- Sociální soutěž v oblasti bojové pohotovosti. Nový prvek ve zkvalitňování úrovně zodpovědnosti. Zkušenosti z prvního roku jejího organizování.

- Mobilizační pracoviště. Jejich význam a poslání v našich podmínkách. Organizace práce a spojení. Metodika práce s důrazem na nejnovější požadavky velení armády. Zabezpečení toku informací. Materiální a technické vybavení.

- Dozorčí parku. Jeho místo a význam při uvádění do bojové pohotovosti. Materiální a technické vybavení. Dokumentace.

- Místa technické pomoci v parku. Optimální organizace a jejich činnost při zabezpečování úkolů bojové pohotovosti. Materiální a technické vybavení.

- Plán vyvezení techniky. Jeho význam a jak jej zpracovat, aby odpovídal skutečnosti a byl reálný.

- Účel paletizace tělového materiálu, jednotlivé druhy palet. Využití paletizace jako předpoklad zkracování norem nakládání. U kterých druhů materiálu a jak je možné paletizace využít.

- Nakládací skupiny, jejich složení a organizace práce. Mechanizační prostředky, jejich obsluha a efektivnost využití. Některá možná vylepšení mechanizačních prostředků.

- Plán vyvezení materiálu. Jeho místo v celkovém plánu uvádění do bojové pohotovosti. Co musí plán obsahovat, aby splnil svůj účel. Harmonogram koloběhů materiálu.

- Plán vyzkoušení a svozu vojáků z povolání ve zvláště složitých podmínkách a organizace svolání a svozu záloh.

- Obsah plánu tělového zařízení svazu. Čemu věnovat při jeho zpracování hlavní pozornost. Význam jednotlivých dokumentů. Potřeba, využití pomocných

dokumentů. Začlenění občanských pracovníků při plnění úkolu uvádění do bojové pohotovosti.

— Obsah plánu u bojových útvarů. Vysvětlení způsobu zpracování a obsahu jednotlivých jeho částí. Problematika zkracování norem. Vysvětlení a ujednocení sporných a nedořešených otázek.

— Zabezpečování bojové pohotovosti v podmínkách místních vojenských správ. Některé specifické otázky spojené s povoláním a svozem záloh.

Diskusní příspěvky jsme zadali:

- 3 velitelům nebo náčelníkům štábu svazků;
- 1 náčelníkovi oddělení svazu;
- 4 zástupcům velitelů svazků;
- 2 náčelníkům oddělení svazků;
- 2 velitelům útvarů;
- 2 náčelníkům štábu útvarů;
- 1 náčelníku týlového zařízení;
- 1 náčelníku místní vojenské správy.

V době, kdy si jednotliví určené příslušníci připravovali své diskusní příspěvky, poskytli jsme jim konkrétní pomoc předáním zkušeností, poradili ve sporných otázkách. Určení soudruzi svou svědomitou prací i spojeným úsilím zpracovali diskusní vystoupení s dokonalou znalostí problematiky a na vysoké úrovni. Ukázalo se, že promyšlené stanovení tematiky určení obsahových otázek, využití kolektivních zkušeností, zadání problému tomu, kdo má v řešené problematice nejvíce dobrých poznatků a praktických zkušeností, je základním předpokladem dobré úrovně vystoupení. Nemůžeme podceňovat ani konkrétní pomoc těm soudruhům, kteří si vystoupení připravují, ať již jde o předání některých námětů či už o pomoc při úpravě stylizace nebo celkové skladby diskusního příspěvku. Takto vynaložená práce a úsilí se mnohonásobně vrátí v podobě vysoké úrovně vlastního jednání.

Důležitou a vážnou otázkou při takovém jednání je otázka účasti. Koho na jednání pozvat, závisí v první řadě na tom, jaký cíl sledujeme. Kromě toho ovlivňuje účast na jednání, zejména pokud se týká počtu účastníků, kapacita prostorů, v nichž bude jednání probíhat.

Vzhledem ke stanovenému cíli porady a možnostem, které jsme měli, rozhodli jsme přizvat k poradě všechny velitelské stupně svazem počínaje a útvarem konče. Celkem jsme pozvali:

- 15 náčelníků druhů vojsk a služeb svazu;
- 3 velitele svazků;
- 2 náčelníky štábů svazků;
- 10 důstojníků štábů svazků;
- 6 velitelů útvarů;
- 4 náčelníky štábu útvarů;
- 7 velitelů samostatných praporů;
- 5 náčelníků štábů samostatných praporů;
- 13 příslušníků zařízení svazu a zabezpečovacích jednotek;
- 6 příslušníků místních vojenských správ.

Kromě těchto jsme pozvali i pracovníky generálního štábu a představitele velení ČSLA.

Toto složené účastníků porady zabezpečovalo vážnost, serióznost a vysokou odbornou úroveň celého jednání tím, že k přednesení příspěvku jsme vybrali příslušníky různých stupňů velení svazu a i tím, že diskutující vědomi si toho, že

budou vystupovat před tak reprezentativním shromážděním, věnovali svým vystoupením maximální pozornost, všechno svědomitě promysleli a celkově si dali na vlastní vystoupení i pomocných dokumentech (grafech a náčrtech) velmi záležet. Příspěvky zpracovali věcně, obsažně s uvedením konkrétních údajů ověřených vlastními praktickými zkušenostmi. Grafy a náčrty zpracovali s vysokou štábní kulturou.

Při přípravě porady jsme si byli vědomi toho, že nemůžeme jen diskutovat a mluvit, ale že vše, o čem budou soudruzi hovořit, měli by dokázat konkrétní dokumentací, skutečnou pomůckou, zařízením, nebo v krajním případě dobrou fotografií.

To vedlo k tomu, že kromě grafů a náčrtů použitých při jednotlivých vystoupeních jsme organizovali výstavku skutečné dokumentace, pomůcek a zařízení pro každou oblast zvlášť.

Tato myšlenka byla velmi správná a přispěla k celkovému úspěchu uskutecněné porady, protože názorně ukázala a doplnila vystoupení v diskusi.

V jednotlivých oblastech jsme prakticky ukázali:

V oblasti velení:

- kompletní „Plán uvádění do bojové a mobilizační pohotovosti“ pro vševojskový útvar a speciální útvar;
- dokumentaci operační skupiny svazku;
- metodiku práce dozorčího útvaru;
- dokumentaci zpracovanou pro denní bojové rozdělení útvaru a samostatného praporu;
- pracoviště dozorčího útvaru;
- pomůcky a zařízení pro činnost dozorčího roty;
- různé typy technického zařízení k vyrozumění vojáků z povolání v mimopracovní době;
- technická zlepšení pro práci operační skupiny.

Všechny tyto exponáty jsme předvedli skutečně, tak jak je útvary a svazky používají. Kromě toho jsme tuto oblast doplnili řadou fotografického materiálu těch zařízení, která jsme nemohli z technických příčin ukázat ve skutečnosti, různé činnosti jednotek i jednotlivců a dále pak náčrty a schémata. Fotografický materiál jsme z velké části umístili na panelech v tematických souborech a jen některé fotografie, které jsme nemohli zařadit do tematického celku, jsme vystavili samostatně. Všechny exponáty jsme opatřili nápisy s charakteristikou a kromě toho u nejzajímavějších a nejzávažnějších jsme zabezpečili odborný výklad těch příslušníků, kteří přímo uvedený exponát navrhovali, zhotovili nebo zpracovali a uvedli do praktického života. Ti také odpovídali na případné otázky účastníků porady.

V oblasti mobilizačních pracovišť jsme rozdělili ukázkou na část místních vojenských správ a vojsk; důraz jsme položili na:

- všechna mobilizační pracoviště, jejich organizaci i materiální zabezpečení; pomůcky a materiál jsme prakticky ukázali;
- dokumentaci místní vojenské správy (ukázali jsme celou dokumentaci jedné OVS);
- krytá pracoviště na stupni okres a kraj (na schématech a fotografiích);

- problematiku svolání a svozu záloh v rámci jednoho okresu (na plastickém schématu);
- informační systém;
- některé pomůcky vyhotovené k zabezpečení činnosti mobilizačních pracovišť v polních podmínkách.

V oblasti technického zabezpečení:

- pracoviště dozorčího parku s dokumentací a pomůckami k zabezpečení běžné denní činnosti a při uvádění útvaru do bojové pohotovosti;
- organizaci práce v parku při přípravě a vyvození techniky s ukázkou vybavenosti skupin pomůckami a materiálem;
- plán vyvození techniky útvaru;
- možnosti a způsoby ukládání a vyvážení technického materiálu.

V oblasti týlového zabezpečení:

- plán uvádění do bojové a mobilizační pohotovosti týlového zařízení;
- schéma rozložení paletizovaného materiálu ve skladech útvaru;
- paletizační a mechanizační prostředky zavedené v ČSLA;
- fotodokumentaci různých zlepšení v uložení materiálu umožňující rychlé naložení s minimální potřebou lidí;
- plán vyvození materiálu tankového útvaru;
- plán ochrany a obrany týlového zařízení v průběhu jeho uvádění do bojové pohotovosti.

Jako samostatnou závěrečnou část jsme ukázali v současné době používané palety nakládání paletizovaného materiálu s pomocí ručních i motorových mechanizačních prostředků.

Jednání zahájil a ukončil velitel svazu.

Příprava i uskutečnění podobného zaměstnání je velmi náročná na čas, vyžaduje důkladnou znalost problematiky a konkrétní situace. Je-li zodpovědně připraveno, přinese dobré výsledky. Na základě našich zkušeností můžeme podobná zaměstnání k předání a výměně zkušeností z oblasti zabezpečování úkolů při uvádění vojsk do bojové a mobilizační pohotovosti na různých stupních vedení organizovat.